

**МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: ГОБОЙ (ФАХОВИЙ)»
3–4 КЛАСИ
ДЛЯ МУЗИЧНИХ ЛІЦЕЇВ**

*Рекомендовано науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 1 від «03» квітня 2026 р.*

**Укладач модельної навчальної програми
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: ГОБОЙ (ФАХОВИЙ)»:**

**ЗАКОПЕЦЬ
Лев Миронович**

викладач класу гобоя, директор Львівського державного музичного ліцею імені С. Крушельницької, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Модельна навчальна програма «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: ГОБОЙ (ФАХОВИЙ)» для 3 – 4 (далі – *модельна навчальна програма*) розроблена для учнів музичних ліцеїв з урахуванням вимог, передбачених Стандартом початкової музичної освіти, що здобувається одночасно з початковою та базовою середньою освітою (наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 29.07.2024 № 524) та Типовою освітньою програмою для 1 – 9 класів музичних ліцеїв (наказ Міністерства культури України від 29.08.2024 № 616).

Змістом навчального предмета є система теоретичних знань та практичних вмінь, яка забезпечить оволодіння *навичками гри на гобой учнями інструментальних відділів*. Опанування модельної навчальної програми спрямовано на формування в учнів початкових навичок гри на гобой як фахових мистецьких компетентностей, достатніх для продовження навчання на наступному рівні мистецької освіти.

Мета вивчення навчального предмета «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: ГОБОЙ (ФАХОВИЙ)» – розвиток фахових компетентностей початкового рівня, а саме:

1) виконавська компетентність: здатність виконувати сольно, зокрема публічно, інтерпретувати музичні твори відповідної складності, провадити самостійно репетиційний процес;

2) музична теоретико-практична компетентність: розвиток музичного слуху, пам'яті, інтелекту – здатність інтонувати, розпізнавати, структурувати, аналізувати, систематизувати, відтворювати, моделювати музичні побудови, здатність практично застосовувати комплекс знань, умінь та навичок з музично-теоретичних предметів;

3) музично-історична компетентність: розуміти, розпізнавати, називати, характеризувати засоби музичної виразності, жанри, форми творів, а також форми і види музичного виконавства.

Відповідно до Стандарту початкової музичної освіти навчальний предмет «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: ГОБОЙ (ФАХОВИЙ)» передбачає *формування естетичного досвіду та ціннісних орієнтацій* учня / учениці в процесі його / її активної навчальної музичної діяльності.

Мета навчання досягається через реалізацію таких **завдань**:

- виявлення і розвиток творчого потенціалу учня;
- формування спеціалізованих знань, умінь, навичок, розуміння та ставлення;
- становлення та розвиток ігрового (виконавського) апарату;
- розвиток художньо-образного мислення, музичного інтелекту та музикальності;
- розвиток артистичності та сценічної стабільності;
- виховання навичок самоорганізації та самостійної роботи, розвиток навичок самооцінювання в процесі самостійних занять;

– формування мотивації до систематичного розширення культурного світогляду, фахової творчості, спрямованості на постійне фахове самовдосконалення.

Компетентності, які мають бути сформовані:

Виконавська компетентність:

Знати:

1. Музичні тексти творів навчального репертуару.
2. Основні виконавські рухи і прийоми, правила виконавської постави відповідно до фахового інструмента.
3. Основи будови та принципів роботи фахового інструмента.
4. Особливості виконавського апарату відповідно до фахового інструмента.

Уміти:

1. Застосовувати під час виконання музичних творів опановані ігрові рухи.
2. Застосовувати слуховий контроль як метод роботи над інтонуванням під час вивчення та виконання музичного твору.
3. Відтворювати на фаховому інструменті нотні тексти (твори або партії) з дотриманням редакторських позначок.
4. Читати з листа прості музичні твори.
5. Самостійно опрацьовувати розібрані під наставництвом викладача музичні твори.
6. Виявляти сміливість і впевненість під час публічних виступів, дотримуватися сценічної культури поведінки на сцені.
7. Правильно поводитися з фаховим і додатковим інструментом.

Мати навички:

1. Стійкої виконавської поведінки.
2. Розпізнавання та відтворення художньо-стилістичних особливостей музичних творів.
3. Виконання технічних вправ відповідної складності.
4. Емоційного виконання музичних творів відповідно до їх характеру та образності.
5. Самостійного корегування власних простих виконавських труднощів.

Розуміти:

1. Музично-виконавські терміни.
2. Власну відповідальність за результат як виконавця та учасника виконавського колективу.
3. Важливість самоорганізації та самостійної роботи поза навчальним класом для досягнення успіхів у навчанні.
4. Необхідність подальшого навчання на другому етапі початкової мистецької освіти.

Ставлення:

1. Пишається собою як представником української музичної виконавської спільноти.

2. Поважає думку викладача, дослухається до зроблених ним/нею конструктивних зауважень до результатів опанування модельної навчальної програми, прагне їх врахувати.

3. Виявляє цікавість до навчання та усіх форм музичного виконавства відповідно до вимог модельної навчальної програми.

4. Поводиться відповідально під час навчання та самостійної підготовки, виявляє повагу до викладачів, концертмейстерів та інших учнів.

Музична теоретико-практична компетентність:

Знати:

1. Основи музичної грамоти та музично-теоретичну термінологію в межах модельної навчальної програми.

2. Правила запису вивчених знаків нотного письма (музична графіка).

3. Правила, принципи та можливості простих побудов (музичний синтаксис).

4. Засоби музичної виразності та їх вплив на характер музичного твору.

Уміти:

1. Сольфеджувати одноголосні та нескладні двоголосні вправи у вивчених тональностях.

2. Визначати на слух лади, інтервали, акорди, невеликі акордові послідовності, прості ритмічні малюнки, темпи, відповідно до вимог модельної навчальної програми.

3. Створювати усно та письмово невеликі музичні побудови, музичний супровід (акомпанемент), мелодію на заданий ритм, текст.

4. Записувати нотними знаками музичний текст (ритмічні малюнки, інтервальні послідовності, мелодичні диктанти у формі періоду), транспонувати на заданий інтервал чи за допомогою ключа.

5. Володіти диханням, голосом, точно інтонувати.

Мати навички:

1. Розпізнавання у музичному тексті вивчених елементів музичної фонетики, морфології та синтаксису.

2. Запису запропонованих інтервалів, акордів, ладів, одноголосних музичних побудов на слух.

3. Відтворення голосом та на музичному інструменті мелодій, нескладних ритмічних малюнків, гам, інтервалів, акордів, акордових послідовностей.

4. Сольфеджувати з аркуша нескладні одноголосні музичні побудови.

Розуміти:

1. Важливість музично-теоретичних знань для формування майбутнього музиканта.

2. Власні можливості у створенні простих музичних побудов.

Ставлення:

1. Демонструє відповідальність та сумлінність у виконанні завдань, виявляє власну творчу ініціативу.

2. Виказує зацікавлення до вивчення музично-теоретичних дисциплін.

3. Виявляє готовність до публічного демонстрування своїх музично-теоретичних знань.

Музично-історична компетентність:

Знати:

1. Базові поняття музики як звукового виду діяльності людини та виду мистецтва.
2. Музичні твори та їх авторів відповідно до модельної навчальної програми.
3. Основні ознаки виконавської культури усної і писемної музичної традиції, різних видів мистецтв, вокальної та інструментальної музики.

Уміти:

1. Слухати музику, проводити нескладний аналіз (визначати провідні елементи музичної мови, виконавські засоби втілення музичного образу та змісту).
2. Визначати первинні музичні жанри.
3. Орієнтуватися в елементах графічної фіксації музичного твору (назва, автор, настрій, темп, виконавський склад).

Мати навички:

1. Аудіювання (слухання) музики, розмірковування та висловлювання щодо прослуханих музичних творів або їх фрагментів.
2. Розпізнавання характерних елементів музичної мови, виконавських засобів втілення музичного образу.
3. Стеження за звучанням нескладних музичних творів за нотами.

Розуміти:

1. Музику як один з видів мистецтв, її значення і роль у житті людини та народу.
2. Образний зміст прослуханих творів.
3. Зв'язок музики з іншими видами мистецтва.
4. Важливість слухання музики, своєї участі в активному і пасивному музикуванні для набуття власного музичного досвіду.

Ставлення:

1. Виявляє зацікавлення до пошуку та слухання музики.
2. Милується красою музичних творів, має власні музичні уподобання.
3. Співпереживає почутому та виявляє емоційні реакції на музичні твори.

Підходи та принципи навчання. Нормативний зміст модельної навчальної програми базується на принципах національної спрямованості та діяльнісному пізнанні українського мистецтва як значущого, різноманітного та унікального за змістом і формами феномену, на елементах визнаних світових гобойних шкіл (німецької, чеської, польської) та доробку і традиціях української гобойної школи, зокрема львівської гобойної школи як феномену української духової культури, яка є послідовницею європейських гобойних шкіл. Навчання гобойного звукоутворення засновується на поступовому опануванні способів, прийомів гри, що спираються на базові методичні позиції авторських шкіл. Здатність аналізувати та систематизувати наявний та власний викладацький досвід, документувати результати роботи надає можливість викладачам розробляти авторські методичні підходи в межах освітнього

процесу. Розробка методів може ґрунтуватися на принципах цілісності, структурності, функціональної визначеності, зворотного зв'язку, художньо-діяльнісного підходу, педагогічному стимулюванні пізнавального інтересу.

З метою удосконалення навчального процесу в модельній навчальній програмі регламентовано застосування різноманітних за формами та змістом **методів навчання**:

– *формами* – пояснювально-ілюстративного, спонукально-аналітичний, самостійно-творчого;

– *змістовною наповненістю* – слухового, рухового, образно-асоціативного (художнього) тощо.

З огляду на те, що модельна навчальна програма реалізує частину обов'язкових результатів навчання Стандарту початкової музичної освіти, що здобувається одночасно з початковою та базовою середньою освітою (виконавська, музична теоретико-практична, музично-історична компетентності), її зміст пов'язаний із застосуванням під час навчання результатів модельних навчальних програм з таких навчальних предметів: «Сольфеджіо», «Українська музика», «Світова музика». Успішне опанування компетенціями гри на гобої має глибоко інтегруватися з результатами знань, вмінь, навичок, розуміння та ставлення циклу музично-теоретичних предметів.

Модельна навчальна програма включає орієнтовну послідовність досягнення навчальних цілей, вимоги до обов'язкових очікуваних результатів навчання, пропонований зміст навчального предмета, види навчальної діяльності для учнів 3–4 класів з навчального предмета «МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ: ГОБОЙ (ФАХОВИЙ)». Основною формою організації освітнього процесу є індивідуальне заняття у формі *уроку*.

Програму навчального репертуару здобувача освіти слід komponувати з *різностильових творів* (доби Бароко, Класицизму та Романтизму) та творів сучасних композиторів. Рекомендовано включати до програми твори українських композиторів або обробки українського мелосу.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА

3 КЛАС (1-й рік навчання)

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
1 модуль		
<p>Вміє правильно тримати інструмент, слідкує за рівною поставою корпусу. Розуміє, як координувати рухи пальців та язика. Виявляє початкові навички звуковидобування. Орієнтується в регістрах інструмента. Відтворює звуки на інструменті правильною аплікатурою та визначає їх написання на нотному стані.</p>	<p>Ознайомлення з інструментом, з особливостями звука різних регістрів. Постановка з інструментом. Постановка губного та ігрового апарату. Засвоєння аплікатурних формул. Формування ігрових рухів, координація роботи пальців та язика. Ознайомлення з тростиною для гобоя.</p>	<p>Вивчення правильної постановки з інструментом: рівний корпус тіла з опорою на ноги, лікті до корпусу не притискаються. Практичне використання початкових навичок організації виконавського апарату: духове дихання, чітка атака, робота рук та пальців.</p>
2 модуль		
<p>Вміє відтворювати прості метроритмічні групи, плескаючи в долоні, грає їх на інструменті, використовуючи атаку язика. Читає прості мелодії з нотного листа та одночасно відтворює їх на гобої. Демонструє практичне вміння гри на гобої нескладних творів.</p>	<p>Розвиток відчуття метричної пульсації. Робота над гаммами, нескладними вправами, етюдами, п'єсами з повторюваними мотивними побудовами, які мають гамоподібну фактуру.</p>	<p>Аналіз руху мелодій на слух та в графічному записі. Гра вправ та нескладних п'єс штрихом <i>non legato</i>. Вивчення головних аплікатурних принципів гри на гобої, виконання гам, етюдів з елементарними аплікатурними формулами.</p>
3 модуль		
<p>Усвідомлює якість та різницю штрихів <i>non legato</i> та <i>legato</i>, відтворює ці штрихи під час виконання гам, музичних творів. Розуміє та по слуху визначає пісню, марш, танець. Демонструє аплікатурні навички виконання гам, арпеджіо, тризвуків під час вивчення.</p>	<p>Вивчення основних штрихів-<i>legato</i> та <i>non legato</i>. Акцентування уваги на слуховий контроль та розвиток вміння слухати себе під час гри на гобої. Розпізнавання нотного тексту (перша та друга октава) скрипкового ключа. Практичне засвоєння понять музичного розміру, такту, звукових тривалостей на прикладі модельної навчальної програми. Робота над п'єсами, вивчення обробок українських народних пісень.</p>	<p>Гра мажорних гам з одним знаком у межах 1 октави. Опанування арпеджіо тризвуків. Гра вправ для розвитку синхронності пальців та організації виконавського апарату. Орієнтація в нотному тексті та вміння виконувати твори в 2 октавах. Демонстрація початкових навичок читання з нотного листа. Гра на слух, відтворення коротких мелодій, нескладних п'єс по слуху. Вивчення основних</p>

		<p>метроритмічних груп нотної грамоти.</p> <p>Виконання штриха <i>legato</i>.</p> <p>Відтворення штрихами <i>non legato</i> та <i>legato</i> нескладних мелодій (п'єс).</p> <p>Вивчення та розпізнавання головних жанрових особливостей пісні, танцю, маршу.</p> <p>Освоєння п'єс з ознаками цих жанрів.</p>
4 модуль		
<p>Вміє координувати роботу пальців та язика.</p> <p>Демонструє практичне вміння використання атаки звука під час виконання штриха <i>non legato</i>.</p> <p>Дотримується одного метроритму у відпрацюванні гам та арпеджіо тризвуків.</p> <p>Демонструє вміння контролювати артикуляцію під час виконання штрихів <i>legato</i> та <i>non legato</i>.</p> <p>Відтворює в одному метроритмі прості ритмічні малюнки.</p> <p>Застосовує первинні навички виконавського дихання.</p> <p>Вміє визначити, які почуття передає музика.</p>	<p>Удосконалення координації роботи пальців та язика.</p> <p>Засвоєння технічних навичок артикуляції язика.</p> <p>Засвоєння штрихів <i>legato</i> та <i>non legato</i>.</p> <p>Акцентування уваги на стабільному відчутті метричної пульсації.</p> <p>Удосконалення гри простими ритмічними малюнками (чвертями, восьмушками) на базі гам.</p> <p>Формування навичок виконавського дихання на базі вивчення гам.</p> <p>Читання нотного тексту на основі засвоєних навичок.</p> <p>Розвиток навичок запам'ятовування нескладних музичних творів.</p> <p>Формування навичок публічного виступу.</p>	<p>Напрацювання гамоподібних рухів, арпеджіо тризвуків.</p> <p>Вправи на засвоєння правильного дихання.</p> <p>Визначення особливостей атаки залежно від виконуваного твору.</p> <p>Демонстрація теоретичних знань у практичній діяльності.</p> <p>Обговорювання образної сфери виконуваних творів.</p> <p>Вдосконалення навичок читання нотного тексту.</p> <p>Підготовка до публічних виступів.</p> <p>Гра мажорних або мінорних гам з одним знаком з використанням арпеджіо тризвуку в 1,5 октави.</p> <p>Гра різножанрових нескладних п'єс.</p>
5 модуль		
<p>Виконує мажорні та мінорні (три різновиди) гами до двох знаків включно в межах 2 октав.</p> <p>Будує та грає арпеджіо тризвуків з оберненнями.</p> <p>Застосовує нові аплікатурні формули (освоєння нот 2-ої октави).</p> <p>Виконує етюди для закріплення штрихів <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>staccato</i>.</p> <p>Виконує твори з ускладненою метроритмічною будовою.</p>	<p>Постановка виконавського дихання (додаткові вправи для розігрування на довгі звуки в повільному темпі).</p> <p>Вивчення основних аплікатурних принципів гри гам на 2 октави, арпеджіо тризвуків та септакордів з оберненнями.</p> <p>Засвоєння базових аплікатурних принципів (звуки підряд, через один, хроматичні послідовності).</p>	<p>Виконання мажорної та мінорної (три різновиди) гам до двох знаків включно в межах 2 октав довгими звуками в повільному темпі.</p> <p>Гра арпеджіо тризвуків та септакордів четвертними та восьмими з оберненнями в гамах, що вивчаються.</p> <p>Закріплення штрихів <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>staccato</i> в процесі вивчення та виконання етюдів.</p> <p>Робота над засвоєнням штрихів в поєднанні з асоціативним сприйняттям</p>

<p>Розуміє поняття «фразувальна ліга» у процесі роботи над штрихом <i>legato</i>.</p>		<p>учнями характеру штрихів, їх емоційним забарвленням. Вивчення творів з ускладненою метроритмічною будовою та новими аплікатурними формулами (освоєння нот 3 октави). Відтворення різнохарактерних штрихів та динамічних нюансів, виконання арпеджіо тризвуків, септакордів, інтервалів у творах та етюдах.</p>
6 модуль		
<p>Виконує мажорні та мінорні гами з використанням різноманітних ритмічних структур в тональностях з 2 знаками. Демонструє вміння використовувати виконавське дихання. Виконує етюди з ускладненою метроритмічною будовою, відпрацьовує пунктирний ритм. Вміє аналізувати та під час звуковидобування відтворювати необхідну атаку. Демонструє вміння спільної гри з концертмейстером.</p>	<p>Коригування виконавської постановки з урахуванням індивідуальних потреб кожного учня. Удосконалення виконавського дихання з використанням вправ у повільному темпі. Акцентування уваги та слуховий контроль під час звуковидобування, робота над атакою. Формування технічних навичок з використанням інтонаційного контролю. Розвиток виразності через використання різноманітних засобів звуковидобування. Вивчення творів з використанням більш складних ритмічних структур, (пунктирний ритм).</p>	<p>Практичне закріплення виконавської постановки. Гра вправ для розвитку виконавського дихання в повільному темпі на довгих нотах. Виконання етюдів на розвиток технічних навичок з активним контролем синхронності язика та пальців, стійкої інтонації. Орієнтація в нотному тексті та самостійне опанування нового матеріалу. Опанування динамічних нюансів для емоційної виразності.</p>
7 модуль		
<p>Виконує різнохарактерні п'єси, одна з яких кантиленного характеру. Виконує музичні твори у формі варіації (або рондо). Опрацьовує чіткі переходи між нотами під час виконання інтервалів. Демонструє навички слухового контролю. Розуміє поняття «інтонаційна виразність». Демонструє вміння будувати, чути та виконувати мелодичну лінію, фразу. Вміє прослідкувати та</p>	<p>Робота над постановкою рухового апарату (додаткові вправи для координації рук, губного апарату та язика). Засвоєння знаків альтерації, динамічної градації звуку. Вивчення та практичне засвоєння учнем понять: мелодія, фраза, мотив, акомпанемент на прикладі різножанрових музичних творів. Засвоєння поняття «фразувальна ліга» у роботі над штрихом <i>legato</i>. Вивчення п'єс кантиленного характеру. Формування емоційного</p>	<p>Виконання музичного твору кантиленного характеру, для опанування в повільному темпі виконавського дихання. Виконання різножанрових п'єс. Аналіз використання штрихів та динаміки як засобів створення художнього образу твору. Виконання навичок слухового контролю: ознайомлення з поняттям інтонаційної виразності.</p>

логічно розподілити місця для взяття дихання. Застосовує зоровий та слуховий контакт під час роботи з концертмейстером.	інтелекту учня в роботі над різнохарактерними п'єсами. Розвиток навички читання нот з листа.	
8 модуль		
Виконує вправи на розвиток виконавського дихання, дбає про атаку звука. Закріплює аплікатурні навички виконання гам, арпеджіо та тризвуків. Застосовує під час роботи над гами та етюдами комбіновані штрихи для технічного розвитку. Використовує початкові навички слухового контролю в роботі та виконанні музичних творів. Дбає про культуру звуковидобування, якісну артикуляцію. Демонструє розуміння спільної гри з концертмейстером. Дає емоційну характеристику виконуваних творів.	Вивчення вправ на укріплення та розвиток виконавського дихання. Робота на закріплення аплікатурних навичок у роботі над арпеджіо тризвуків та септакордів з оберненнями в мажорних та мінорних гамах з двома знаками. Формування технічних навичок за допомогою комбінованих штрихів у роботі над гами та етюдами. Розвиток навичок читання нот з листа. Формування навичок емоційного виконання творів під час публічних виступів.	Практичне закріплення використання комбінованих штрихів для відпрацювання технічних навичок у гамах та етюдах. Виконання різнохарактерних п'єс, одна з яких кантиленного характеру. Відтворення градацій <i>piano-forte, crescendo-diminuendo</i> . Засвоєння навичок слухового контролю. Обговорення образної сфери виконуваних творів та необхідності використання засобів виразності. Вивчення та емоційне виконання з концертмейстером нескладних різнохарактерних п'єс (або одного з творів великої форми).

Програмні вимоги до учнів 3 класу: гами до двох знаків, тризвуки, обернення, 3 – 5 етюдів, 5 – 10 різнохарактерних п'єс.

Приклад програми перевідного іспиту

Варіант А:

1. Р. Шуман «Веселий селянин».
2. Д. Перголезі «Пастораль».
3. В. А. Моцарт «Травнева пісня».

Варіант Б:

1. Українська народна пісня «Летить горобчик».
2. Ф. Шуберт «Вальс».
3. В. Моцарт «Алегретто».

4 КЛАС (2-й рік навчання)

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
9 модуль		
Вміє координувати виконавське дихання, використовуючи додаткові вправи для відпрацювання.	Робота над постановкою виконавського дихання. Опанування мажорних та мінорних гам з двома знаками,	Виконання гам тріолями. Відтворення нотного тексту з використанням звукових динамічних відтінків

<p>Грає гами мажорні та мінорні до двох знаків. Застосовує в гамах та етюдах пунктирний ритм для відпрацювання технічних навичок. Грає хроматичну гаму в тональностях, що вивчаються. Проявляє самостійність у вивченні музичних творів. Виконує нескладні етюди на різні види техніки. Закріплює апікатурні навички для виконання рухів інтервалами, використовуючи різні штрихи. Демонструє навички ансамблевої гри з концертмейстером.</p>	<p>арпеджіо тризвуків з оберненнями в цих тональностях. Опанування виконання хроматичної гами в 2-ї октави. Вивчення етюдів, які мають гамоподібні та хроматичні послідовності, інтервали терції, кварта, квінти.</p>	<p>(<i>crescendo, diminuendo</i>). Вивчення творів з більш складним викладом музичної фактури. Гра вправ на використання рухів інтервалами. Читання з листа простих нотних текстів. Психологічна підготовка до сценічних виступів.</p>
10 модуль		
<p>Користується різними артикуляційними прийомами на основі постійного слухового контролю. Виконує п'єси з поєднанням різних штрихових завдань. Передає цілісність музичної форми під час виконання творів. Виразно фразує та веде мелодичні лінії в кантиленних творах. Дбає про якісну інтонацію. Виявляє тональність твору. Розуміє будову твору великої форми, складові частини мелодії (речення, мотив, фраза, кульмінація). Підбирає на слух знайомі мелодії та українські народні пісні.</p>	<p>Засвоєння відомих артикуляційних прийомів. Формування розуміння «музичний мотив», речення, фраза, початок, розвиток та закінчення музичної побудови. Робота над інтонацією та фразуванням у кантиленних творах. Поєднання в програмі учня твору великої форми та кантиленної п'єси.</p>	<p>Робота над вихованням культури звука у виконанні різнохарактерних музичних творів. Аналізування форми твору, побудови фрази («хвиля», «питання-відповідь»), кульмінації твору. Засвоєння та розуміння елементів музичної мови (мелодія, тема, фраза). Опанування підбору на слух.</p>
11 модуль		
<p>Дбає про правильне використання дихання. Демонструє синхронність артикуляції з рухами пальців. Застосовує опановані види</p>	<p>Вивчення музичної термінології, яка розкриває характер музичного твору. Твір великої форми: побудова форми, тональний план. Виховання сценічної</p>	<p>Опрацювання дихання залежно від складності твору. Вивчення творів епох: Бароко, Класицизму, Романтизму.</p>

<p>штрихів для відпрацювання техніки. Загострює увагу на інтервальній будові мелодії. Виконує музичний твір великої форми; розуміє форму твору, передає контрастні співвідношення емоційного стану, зокрема пов'язані зі зміною тонального плану. Розуміє значення основних музичних термінів <i>andante</i>, <i>moderato</i>, <i>allegro</i>. Відтворює редакторські позначки музичного твору (темп, штрихи, динамічні відтінки). Вміє аналізувати виконання твору та відзначати недоліки.</p>	<p>витримки під час виступів на іспитах, публічних концертах.</p>	<p>Відтворення характеру музичного твору. Виявлення емоційного настрою твору та засобів музичної виразності.</p>
12 модуль		
<p>Грає гами з двома знаками, дотримуючись точного співвідношення ритмічних малюнків в одному метрі. Володіє різновидами атаками звука під час виконання <i>non legato</i> відповідно до характеру, динаміки, фактури твору. Виконує технічно та зв'язно, контролює м'язову напругу, якість звука, скоординованість роботи рук та язика. Чітко артикулює, використовує зміни тембру, динамічні відтінки. Відтворює характер та емоційний зміст твору в розвитку, встановлює зоровий та слуховий контакт з концертмейстером. Має навичку спільного вступу з концертмейстером; реагує в грі на зміни руху, динаміки.</p>	<p>Удосконалення гри різними ритмічними малюнками (дуолі, тріолі, квартолі) на базі гам до двох знаків. Техніка виконання різновидів атаки звука. Удосконалення технічної сторони виконання: рухлива гра зі збереженням якості звуковидобування, чистоти звука, ритмічно-штрихової єдності ведення.</p>	<p>Напрацювання гамоподібної техніки. Вивчення мажорних та мінорних гам, дотримуючись одного темпу та точності акцентуації ритмічного малюнку. Робота з метрономом. Контроль якості звука та ритмічно-штрихової єдності. Робота над звуком.</p>
13 модуль		
<p>Знає та перекладає музичні терміни, які зустрічаються під час вивчення музичного матеріалу. Відтворює та інтерпретує</p>	<p>Загальномузична, специфічна термінологія. Жанрові та стильові особливості програмних творів.</p>	<p>Вивчення музичних термінів. Визначення основних ознак стильових особливостей твору.</p>

<p>музичні твори відповідно до їх стилевих та жанрових особливостей.</p> <p>Прагне до відповідної якості звуковидобування, відчуває та демонструє зони інтонаційної виразності, точність втілення ритмічної основи твору.</p> <p>Виконує твір у формі рондо з активним використанням тембро-динамічних співвідношень у рефрені та епізодах.</p> <p>Грає твори, вивчені раніше, розширює свій концертний репертуар.</p>	<p>Робота над якістю звуковидобування, інтонацією, ритмом.</p> <p>Рондо: походження форми та розуміння будови.</p> <p>Розвиток музичної пам'яті.</p>	<p>Гра вправ та гам, спрямованих на покращення якості звука.</p> <p>Визначення структури форми рондо (А-В-А-С-А...).</p> <p>Розпізнавання в рондо повторів основної теми та контрастних епізодів.</p> <p>Порівняння тем за характером, ладом, темпом, динамікою.</p>
14 модуль		
<p>Грає гами, дотримуючись точного співвідношення ритмічних малюнків в одному метрі.</p> <p>Демонструє якість, чіткість втілення різних видів технік та їхню зміну в етюдах та творах рухливого характеру.</p> <p>Демонструє активність та чіткість рухів пальців під час виконання <i>legato</i>, контролює легкість та відсутність напруги в них.</p> <p>Контролює рівень напруги виконавського апарату, звільнення рук та пальців.</p> <p>Вдосконалює якість та швидкість трелі.</p> <p>Виконує варіації або програмну сюїту (можливо декілька частин) як цілісну велику форму.</p>	<p>Додавання змішаних ритмічних малюнків у гамах до 3 знаків, гами терціями, пунктирним ритмом.</p> <p>Розвиток рухливості пальців рук на гамоподібних пасажах.</p> <p>Вдосконалення техніки виконання висхідного та низхідного <i>legato</i>.</p> <p>Подальша робота над трелями з використанням різноманітних вправ, етюдів та творів.</p> <p>Детальне ознайомлення з варіаціями, програмними сюїтами. Загальне охоплення багаточастинного циклу.</p>	<p>Напрацювання гамоподібної техніки.</p> <p>Вивчення мажорних та мінорних гам, дотримуючись одного темпу та точності акцентуації ритмічного малюнку.</p> <p>Вправи на розвиток, точність та швидкість виконання прийомів гри та видів технік.</p> <p>Визначення кількості частин, їх співвідношення (темп, настрій, динаміка).</p> <p>Розпізнавання характеру кожної частини: повільна, швидка, танцювальна тощо.</p> <p>Опрацювання як окремих частин циклу, так і цілісності твору.</p>
15 модуль		
<p>Показує поєднання штриха <i>legato</i>, відтворення динамічних відтінків <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>, рельєфність фразування у творах кантиленного характеру.</p> <p>Виконує танці старовинних сюїт, дотримуючись стилевих особливостей ритмічних малюнків, кадансів, мелізматики,</p>	<p>Удосконалення кантиленного виконавського стилю.</p> <p>Темпоритмічні, штрихові жанрові особливості танців у старовинних сюїтах.</p> <p>Особливості барокової мелізматики: трель, мордент.</p> <p>Агогічно-динамічний розвиток трелі.</p> <p>Об'єктивність оцінювання результату звучання своєї гри.</p>	<p>Виконання спеціальних вправ на <i>legato</i>, рівномірний рух пальців (з'єднання звуків без розривів).</p> <p>Усвідомлене формування фраз (динаміка, кульмінація, інтонаційні зв'язки між нотами).</p> <p>Робота над звуком.</p> <p>Виконання творів з гнучкою динамікою, враховуючи логіку музичної фрази.</p>

<p>штрихового оформлення. Виконує мелізматику відповідно до барокової стилістики. Показує агогічно-динамічний розвиток трелі. Виявляє та аналізує причини власних виконавських проблем.</p>		<p>Робота над емоційним наповненням музики. Вправи на відчуття сильних і слабких долей такту, характерних для кожного танцю. Визначення основного ритмічного малюнку, вивчення агогічних особливостей, штрихової палітри танцю. Вивчення характерних ознак мелізмів. Опрацювання усвідомленого сприйняття слухового аналізу під час власного виконання.</p>
<p>16 модуль</p>		
<p>Виконання музичного твору сонатної форми (або частини), розуміє будову твору, передає цілісність звучання, емоційно-смысловий зміст, закладений композитором. Використовує агогіку залежно від стилістичних особливостей твору. Виконує твори рухливого характеру, якісно здійснює перехід на інший вид техніки (наприклад, гамоподібна, інтервальна, арпеджіо). Демонструє точність та характерність ритмічних малюнків зі зміщеними акцентами (синкопування). Прагне до виразності фразування, вміє слухати та вести мелодичну лінію. Дотримується темпової єдності. Застосовує засоби музичної виразності, звуковисотне інтонування, повний спектр тембральної палітри інструмента, навички різних способів виконання штрихів.</p>	<p>Особливості будови сонатної форми. Основні принципи застосування агогіки. Робота над технічними навичками у виконанні віртуозних творів. Синкопування різними тривалостями з урахуванням ритмічної та динамічної складових. Тонкощі фразування. Опрацювання метроритмічної цілісності, штрихової культури твору великої форми. Підготовка програми випускного іспиту з використанням вивчених засобів музичної виразності.</p>	<p>Розуміння будови, назви частин, їхньої ролі у формуванні, тонального співвідношення і тонального розвитку. Визначення місць у творі для агогічних відхилень. Слуховий аналіз та порівняння різних інтерпретацій та власних виконань. Вправи на чергування різних видів технік. Опрацювання уривків творів, що містять технічні складнощі. Програвання твору та програми в цілому. Гра під метроном. Проспівування фрази, мотиву для усвідомлення природної лінії розвитку. Робота над звуком. Динамічне формування фрази, кульмінації. Повільне виконання кульмінаційного моменту з поступовим додаванням емоції. Розбір будови твору (експозиція-розвиток-кульмінація-розв'язка). Пошук місць локальних кульмінацій – створення динамічного рельєфу всього твору. Демонстрація концертного виступу.</p>

Програмні вимоги до учнів 4 класу: гами до 3 знаків, 6–8 етюдів, 5–8 творів, серед яких обов'язково 5 творів різного характеру.

Приклад програми перевідного іспиту:

Варіант А:

1. Дж. Барбіролі. Концерт на тему А. Кореллі Фа-мажор
2. М. Дремлюга «Андантіно».

Варіант Б:

1. Ж. Б. Лойе «Соната Соль-мажор».
2. О. Зноско-Боровський «Козачок».

III. ФОРМИ І ВИДИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані результати навчання, ключові компетентності та наскрізні вміння. Вибір форм поточного та підсумкового оцінювання результатів навчання здійснюється залежно від дидактичної мети.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

- *поточне;*
- *підсумкове (семестрове (модульне), річне).*

Для моніторингу рівня навчальних досягнень учнів застосовуються **форми поточного та підсумкового контролю.**

Поточний контроль здійснюється викладачем під час навчальних занять (поурочний контроль) та за підсумками досягнень учнів кожного семестру. Контрольні заходи проводяться в першому семестрі навчального року та складаються з *технічного заліку та двох академічних концертів:*

- *на технічному заліку* – виконання гам та етюдів;
- *на академічних концертах* – виконання творів модельної навчальної програми.

Критерії оцінювання роботи учня спрямовані на виявлення динаміки процесу координаційно-рухового, емоційного, слухового розвитку та інтелектуального розвитку дитини. У межах академічної свободи педагогічні працівники мистецького ліцею здійснюють вибір *форм, змісту та способу оцінювання* залежно від дидактичної мети і визначають їх у робочих навчальних програмах. Вимірювання результатів навчання учнів здійснюється також через *формувальне оцінювання*, яке допомагає відстежувати особистісний та початковий фаховий розвиток учнів, вибудовувати індивідуальну музично-освітню траєкторію.

Підсумковий контроль здійснюється після завершення кожного навчального року у формі **іспиту**, на якому здійснюється перевірка досягнених учнем результатів та зіставлення їх з конкретними нормативними результатами навчання.

Програмні вимоги до іспиту за класами

3 клас:	4 клас:
<ul style="list-style-type: none"> – гама мажорна або мінорна в тональностях з 2-ома знаками арпеджіо тризвуку з оберненням; – етюд з елементарними аплікатурними формулами, штрихами <i>legato</i> та <i>non legato</i>; – виконання двох п'єс (рухливого та кантиленного характеру). 	<ul style="list-style-type: none"> – мажорна або мінорна гама в тональностях, що відповідають змісту навчального матеріалу, арпеджіо тризвуку та септакорду з оберненням; – етюд на різні види техніки та штрихи; – виконання твору великої форми (частини сонати або концерту, або варіації, або рондо) та рухливої або кантиленної п'єси.

Під час оцінювання виступу учня на підсумковому контрольному заході (іспиті) необхідно враховувати **критерії оцінювання рівня досягнень результатів навчання:**

- володіння загальними навичками гри на гобой: правильна постава інструмента, чітка артикуляція та володіння виконавським диханням;
- наявність слухового контролю;
- єдиний гармонічний розвиток технічних і художніх навиків;
- метроритмічні та темпові характеристики твору;
- цілісне виконання музичних творів (відсутність текстових помилок);
- технічний рівень виконання;
- жанрові та штрихові ознаки твору;
- вимогливість до якості звуковидобування;
- виразність виконання музичних творів;
- емоційно-образне виконання твору.

IV. ОСНОВНІ ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НА ЗАВЕРШЕННЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА

Іспит у 4 класі – конкурсний.

Учень демонструє такі навчальні результати:

- грає мажорні та мінорні гами до трьох знаків у межах діапазону гобоя, арпеджіо тризвуків та септакордів з оберненнями, хроматичну гаму;
- виконує етюди з ускладненими метроритмічними та технічними завданнями;
- показує володіння штрихами *legato*, *non legato*, *staccato* та їх комбінації;
- демонструє знання музичних знаків альтерації, динамічних відтінків;
- розуміє значення основних музичних термінів;
- демонструє початкові навички виконавського дихання та культури звуковидобування;
- демонструє елементарні навички інтонаційно-слухового контролю;
- виконує напам'ять твір великої форми (частини сонати або концерту, або варіації, або рондо), знає та володіє знаннями побудови форми твору;
- виконує п'єсу кантиленного характеру, чує та вміє будувати мелодичну лінію твору;
- демонструє навичку читання з нотного листа, визначає розмір та тональність твору;
- вміє самостійно працювати та об'єктивно оцінювати результати своєї роботи;
- демонструє навички ансамблевої гри з концертмейстером.